

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) je poradním orgánem Evropské unie. Tvoří jej 350 členů. Jeho stanoviska jsou vyžadována jako povinné konzultace v oblastech, které stanoví Smlouvy, nebo jako nepovinné konzultace ze strany Komise, Rady či Evropského parlamentu. Může také vydávat stanoviska z vlastního podnětu. Členové výboru nejsou vázáni žádnými pokyny. Vykonávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Unie.

PRÁVNÍ ZÁKLAD

Čl. 13 odst. 4 SEU; články 301–304 SFEU a [rozhodnutí Rady \(EU\) 2015/1157, kterým se stanoví složení Evropského hospodářského a sociálního výboru](#).

SLOŽENÍ

A. Počet křesel a jejich rozdělení mezi jednotlivé členské státy (článek 301 SFEU)
EHSV má v současné době 350 členů, přičemž počet členů zastupujících jednotlivé členské státy je stanoven takto:

- 24 pro Německo, Francii, Itálii a Spojené království;
- 21 pro Polsko a Španělsko;
- 15 pro Rumunsko;
- 12 pro Rakousko, Belgie, Bulharsko, Českou republiku, Řecko, Maďarsko, Nizozemsko, Portugalsko a Švédsko;
- 9 pro Chorvatsko, Dánsko, Finsko, Irsko, Litvu a Slovensko;
- 7 pro Lotyšsko a Slovinsko;
- 6 pro Estonsko;
- 5 pro Kypr, Maltu a Lucembursko.

V květnu 2019 přijala Rada rozhodnutí, kterým se stanoví složení Evropského hospodářského a sociálního výboru od 21. září 2020. Rozhodnutí upravuje počet křesel v případě vystoupení Spojeného království z EU, v jehož důsledku by se uvolnilo 24 míst. Nová pravidla přidělují v obou výborech jedno křeslo navíc Estonsku, Kypru a Lucembursku, jelikož tyto členské státy přišly o křeslo v návaznosti na poslední rozhodnutí o složení výboru v důsledku přistoupení Chorvatska. Zbývající uvolněná

křesla zůstanou v rezervě pro případná budoucí rozšíření. Celkový počet členů výboru se v případě vystoupení Spojeného království sníží z 350 na 329.

B. Postup jmenování (článek 302 SFEU)

Členy jmenuje Rada kvalifikovanou většinou na základě návrhů členských států. Rada tyto nominace konzultuje s Komisí (čl. 302 odst. 2 SFEU). Při navrhování kandidátů musí členské státy zajistit přiměřené zastoupení různých kategorií hospodářského a sociálního života. V praxi se uplatňuje rozdělení křesel na třetiny mezi zaměstnavatele, zaměstnance a další kategorie (zemědělci, obchodníci, příslušníci svobodných povolání, spotřebitelé atd.).

Nejvyšší počet členů EHSV, který stanoví Lisabonská smlouva, je 350 (článek 301 SFEU). K jeho překročení došlo v krátkém časovém období od července 2013 do září 2015 v důsledku přistoupení Chorvatska dne 1. července 2013. Přidáním devíti nových míst pro nový členský stát se celkový počet členů zvýšil na 353 (z původních 344). Rozhodnutím Rady 2015/1600 ze dne 18. září 2015 o jmenování členů Evropského hospodářského a sociálního výboru na období od 21. září 2015 do 20. září 2020 se proto snížil počet členů za Lucembursko a Kypr ze šesti na pět a počet členů za Estonsko ze sedmi na šest, v souladu s rozdělením křesel ve Výboru regionů, který má rovněž 350 členů.

C. Charakter mandátu (článek 301 SFEU)

Členy výboru navrhuje vlády členských států a jmenuje je Rada. Jejich mandát je pětiletý a může být obnoven (článek 302 SFEU). Členové zastupují hospodářské a sociální zájmové skupiny v Evropě. K poslední obměně členů došlo v říjnu roku 2015, a to na období let 2015–2020.

Náležejí do jedné ze tří skupin:

- [zaměstnavatelé](#) (skupina I);
- [zaměstnanci](#) (skupina II);
- [různé zájmové skupiny](#) (skupina III).

Členové vykonávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu EU (čl. 300 odst. 4 SFEU). Jakmile se v souvislosti s ukončením mandátu uvolní křeslo člena EHSV nebo náhradníka, je třeba vydat zvláštní rozhodnutí Rady, kterým se daný člen nahradí.

ORGANIZACE A POSTUPY

Evropský hospodářský a sociální výbor nepatří mezi orgány uvedené v čl. 13 odst. 1 SEU (ačkoli čl. 13 odst. 4 uvádí, že tento výbor je nápomocen Evropskému parlamentu, Radě a Komisi vykonáváním poradních činností), avšak má značnou autonomii, pokud jde o jeho vlastní organizaci a fungování.

- Výbor jmenuje svého předsedu a předsednictvo ze svých řad na funkční období dvou a půl let.
- Výbor přijímá svůj jednací řád.
- Může se scházet z vlastního podnětu, obvykle se však schází na žádost Rady nebo Komise.

- Aby se usnadnila příprava jeho stanovisek, je rozdělen do šesti specializovaných sekcí, které se zabývají jednotlivými oblastmi činnosti EU, a může rovněž zřizovat podvýbory, které se zabývají konkrétními otázkami.
  - Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí ([NAT](#));
  - Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost ([ECO](#));
  - Zaměstnanost, sociální věci, občanství ([SOC](#));
  - Vnější vztahy ([REX](#));
  - Jednotný trh, výroba a spotřeba ([INT](#));
  - Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost ([TEN](#)).
- Kvůli synergickému účinku se v Bruselu o služby stálého sekretariátu dělí s Výborem regionů (pro bližší informace o sídle výboru v Bruselu viz Protokol č. 6 o umístění sídel orgánů připojený k Lisabonské smlouvě). Předsednictvo Parlamentu navíc v rámci rozpočtového procesu na rok 2014 uzavřelo s výborem dohodu, jejímž účelem je dosáhnout společně úspor z důvodu vyšší efektivity v oblasti překladu. Výboru je přidělen roční správní rozpočet, který je zahrnut v oddílu VI rozpočtu EU, ve výši 131 milionů EUR (2014).

PRAVOMOCI

Výbor byl zřízen v roce 1957 na základě Římských smluv s cílem zapojit hospodářské a sociální zájmové skupiny do budování společného trhu a zajistit institucionální mechanismus pro informování Komise a Rady ministrů o evropských záležitostech. Na základě Jednotného evropského aktu (1986) a Maastrichtské smlouvy (1992) se škála věci, které musí být postoupeny EHSV, rozšířila. Další rozšíření přišlo s Amsterodamskou smlouvou, která rovněž stanovila, že Evropský parlament může s EHSV konzultovat některé otázky. Ročně vydává EHSV v průměru 170 poradních dokumentů a stanovisek (z nichž přibližně 15 % z vlastní iniciativy). Stanoviska jsou zveřejňována v Úředním věstníku. Výbor má poradní úlohu (článek 300 SFEU). Jeho úkolem je seznamovat orgány, které přijímají rozhodnutí na úrovni EU, se stanovisky zástupců hospodářského a sociálního života.

A. Stanoviska vydávaná na žádost orgánů EU

1. Povinné konzultace

V určitých oblastech stanoví SFEU povinnost Rady nebo Komise konzultovat před přijetím rozhodnutí s výborem. Těmito oblastmi jsou:

- zemědělská politika (článek 43);
- volný pohyb osob a služeb (články 46, 50 a 59);
- dopravní politika (články 91, 95 a 100);
- harmonizace nepřímých daní (článek 113);
- sbližování právních předpisů v oblasti vnitřního trhu (články 114 a 115);
- politika zaměstnanosti (články 148, 149 a 153);

- sociální politika, vzdělávání, odborná příprava a mládež (články 156, 165 a 166);
- veřejné zdraví (článek 168);
- ochrana spotřebitelů (článek 169);
- transevropské sítě (článek 172);
- průmyslová politika (článek 173);
- hospodářská, sociální a územní soudržnost (článek 175);
- výzkum, technologický rozvoj a vesmír (články 182 a 188);
- životní prostředí (článek 192).

2. Nepovinné konzultace

Parlament, Komise nebo Rada mohou s výborem konzultovat také jakékoli jiné záležitosti, pokud to uznají za vhodné. Když tyto orgány konzultují s výborem (ať už se jedná o povinnou nebo nepovinnou konzultaci), mohou určit lhůtu pro předložení jeho stanoviska (nejméně jeden měsíc). Po uplynutí stanovené lhůty mohou jednat i bez tohoto stanoviska (článek 304 SFEU).

B. Vydání stanoviska z vlastního podnětu

Výbor se může rozhodnout vydat stanovisko, kdykoli to uzná za vhodné.

Udo Bux
05/2019

